

**UNIVERSITATEA DE STAT DE EDUCAȚIE FIZICĂ ȘI SPORT
A REPUBLICII MOLDOVA**

Cu titlu de manuscris

C.Z.U.: 378.126+796.015.4+65.012.4

VOLCU GHEORGHE

**PREGĂTIREA ANTRENORILOR-MANAGERI PENTRU
ACTIVITATEA DE CERCETARE MANAGERIALĂ**

Specialitatea: 533.04 – Educație fizică, sport, kinetoterapie și recreație

Autoreferatul tezei de doctor în științe pedagogice

CHIȘINĂU, 2017

**Teza a fost elaborată la Universitatea de Stat de Educație Fizică și Sport
a Republicii Moldova**

Catedra Managementul Culturii Fizice

Conducător științific:

BUDEVICI -PUIU LILIANA, doctor în științe pedagogice, conferențiar universitar, USEFS,
Chișinău

Referenți oficiali:

1. **Dandara Otilia**, doctor habilitat în pedagogie, profesor universitar, USM, Chișinău.
2. **Carp Ion**, doctor în științe pedagogice, profesor universitar, USEFS, Chișinău.

Membrii Consiliului Științific Specializat:

1. **Manolachi Veaceslav**, doctor habilitat în științe pedagogice, profesor universitar,
Universitatea de Stat de Educație Fizică și Sport - **președinte**
2. **Jurat Valeriu**, doctor în științe pedagogice, conferențiar universitar, Universitatea de Stat de
Educație Fizică și Sport - **secretar**
3. **Dorgan Viorel**, doctor habilitat în științe pedagogice, profesor universitar, Universitatea de
Stat de Educație Fizică și Sport - **membru**
4. **Triboi Vasile**, doctor în științe pedagogice, profesor universitar, Universitatea de Stat de
Educație Fizică și Sport - **membru**
5. **Danail Sergiu**, doctor în științe pedagogice, profesor universitar, Universitatea de Stat de
Educație Fizică și Sport - **membru**
6. **Calugher Viorica**, doctor în științe pedagogice, conferențiar universitar, Universitatea de Stat
de Educație Fizică și Sport – **membru**
7. **Cojocaru Vasile**, doctor habilitat în pedagogie, profesor universitar, Universitatea Pedagogică
de Stat „ Ion Creangă” - **membru**

Susținerea va avea loc la **13 iulie 2017, ora 10:00, în ședința CȘS D40 533.04 - 29 din
cadrul Universității de Stat de Educație Fizică și Sport a Republicii Moldova.**

Adresa: or. Chișinău, str. Andrei Doga 22.

**Teza de doctor și autoreferatul pot fi consultate la biblioteca Universității de Stat de
Educație Fizică și Sport, pe site-ul www.cnaa.md și la Biblioteca Națională a Republicii Moldova.**

Autoreferatul a fost expediat la _____.

**Secretar științific al
Consiliului Științific Specializat
dr. în pedagogie, conf. univ.**

Jurat Valeriu

**Conducător științific
dr. în științe pedagogice, conf. univ.**

Budevici-Puiu Liliana

Autor

Volcu Gheorghe

REPERELE CONCEPTUALE ALE CERCETĂRII

Actualitatea și importanța problemei abordate. Învățământul superior național, asemenea întregii economii, se confruntă din ce în ce mai mult cu cerințele economiei de piață, fiind influențat de concurență, de procesul integrării europene și mai ales de necesitatea satisfacerii nevoilor în noile condiții. Din acest motiv, instituțiile de învățământ trebuie să-și modifice întreaga activitate, parcurgând un proces de restructurare dificil, uneori contradictoriu, datorat unor restricții impuse de specificul domeniilor, caracterul reglementat al sectorului etc.

Pregătirea specialistului din domeniul culturii fizice are un caracter sistematic și organizat și se realizează în învățământul superior pe baza unor planuri și programe de învățământ continuu actualizate. Sistemul de pregătire a cadrelor didactice este determinat de obiectivele care stau în fața instituției de învățământ, de nivelul creșterii civilizației materiale și spirituale a întregii populații, ceea ce exprimă formula de „comandă socială”. Prin acest sistem se ține seama de progresele științei și tehnicii, de realizările obținute în domeniul artei, de dezvoltarea exagerată a societății, de nevoile prezente și de perspectivele privind pregătirea viitorilor specialiști pentru diverse domenii de activitate.

Învățământul superior este cel care pregătește specialiștii care vor conduce societatea și economia țării spre integrarea europeană, iar realizarea unei conduite orientate spre calitate, reprezintă un obiectiv major pentru Republica Moldova, fiind în același timp „elementul vital pentru atingerea unei economii prospere” [10].

Actualmente, pregătirea specialiștilor de înaltă calificare este posibilă doar în baza dezvoltării conexiunii dintre știința academică a instituțiilor de învățământ superior și știința de ramură, prin integrarea pe scară largă a studenților în activitatea de cercetare științifică și dezvoltarea în baza acesteia a calităților pregătirii viitorilor profesori-antrenori în domeniul culturii fizice [22, 26].

Formarea profesională a studenților în domeniul educației fizice și sportului, viitoare cadre didactice care vor contribui la pregătirea tinerei generații în raport cu cerințele fundamentale ale societății, include formulări cu caracter rațional-filosofic, care definesc tipul personalității de bază, dar și pe acelea care stabilesc configurația profesorului cu posibilitatea exprimării individualității sale. Formarea profesională a specialistului din domeniu vizează competența „specialistului” încadrată într-un fond de cultură generală, mobilizate și sprijinite de o temeinică pregătire psihologică, pedagogică și metodică, științifică, teoretică și practică. Astfel, formarea unor competențe prin cercetarea științifică managerială, completate de o serie de deprinderi pedagogice pot contribui cu succes la configurarea profilului viitorului specialist din domeniu, în speță antrenorul – manager.

Descrierea situației în domeniul de cercetare și identificarea problemelor de cercetare.

Problema pregătirii antrenorilor-manageri pentru diferite activități de cercetare științifică, după cum ne demonstrează rezultatele studierii literaturii de specialitate, i-a preocupat pe mulți savanți. Cu toate acestea, priceperile integrative ale activității de cercetare științifică în lucrările acestor autori nu se evidențiază în calitate de problemă independentă. Analiza problemei de referință vizând teoria și practica învățământului universitar, ne-a permis să stabilim că în planurile și programele de studii din cadrul facultăților de educație fizică și sport aspectul formării cunoștințelor și priceperilor specifice activității de cercetare științifică managerială nu este suficient valorificat [6, 12, 22, 25, 28].

Scopul cercetării constă în argumentarea științifică a formării competențelor de cercetare managerială a viitorilor antrenori și eficientizarea pregătirii acestora în procesul educațional.

Obiectivele cercetării:

1. Fundamentarea teoretică și practică a problemei privind pregătirea științifică și profesional - pedagogică a antrenorilor-manageri.

2. Dezvăluirea rolului pregătirii științifice și profesional-pedagogice a viitorilor antrenori - manageri în contextul conținuturilor manageriale și de cercetare științifică.

3. Fundamentarea metodologică a necesității pregătirii pentru activitatea de cercetare managerială a antrenorilor-manageri.

4. Elaborarea structurii și conținutului demersului experimental al formării competențelor de cercetare managerială și al profilului managerial al antrenorilor în cadrul cursului „Cercetarea managerială în educația fizică și sport”.

5. Argumentarea experimentală a eficienței cursului „Cercetarea managerială în educația fizică și sport” și valorificarea acestuia în structura și conținutul metodologiei de formare a competențelor specifice de cercetare managerială a antrenorilor (ciclul II).

Metodologia cercetării. Metodologia de cercetare pedagogică a lucrării o constituie: utilizarea metodelor de culegere a datelor cu privire la selectarea bibliografiei necesare în realizarea studiului; a cunoașterii științifice, drept sistem de cunoștințe a diferitor ramuri și activitate managerială ca factor de transformare a ei; observația pedagogică; elaborarea chestionarului și concretizarea eșantioanelor experimentale; realizarea experimentului pedagogic; interpretarea datelor și prelucrarea lor statistico-matematică; folosirea metodei grafice și tabelare; tabloul de bord și diagnosticarea ca metode de cercetare managerială. Totodată, cercetarea problematicii a fost abordată sistemic, în cadrul căreia rezolvarea

obiectivelor generale și particulare s-a desfășurat în bază principiului profesiografic fundamental privind examinarea procesului de pregătire profesională a antrenorului-manager.

Noutatea și originalitatea științifică constă în elaborarea și argumentarea metodologiei de formare și aplicare a competențelor de cercetare managerială a viitorilor antrenori-manageri în cadrul cursului „Cercetarea managerială în educația fizică și sport”. S-a stabilit eficiența noului curs, s-a elaborat Profilul managerial al viitorului antrenor-manager, a fost elaborat și aprobat cadrul normativ intern cu privire la înființarea și implementarea Incubatorului inovațional și educațional studentesc „Club al cunoștințelor și ideilor” la nivel universitar.

Problema științifică de importanță majoră soluționată în cercetare constă în abordarea interpretativă a competențelor de cercetare managerială a viitorilor antrenori-manageri prin dobândirea de aptitudini individuale și de dezvoltare a abilităților și cunoștințelor de specialitate acumulate în cadrul cursului „Cercetarea managerială în educația fizică și sport”, fapt care a contribuit la eficientizarea procesului respectiv și a racordării acestuia la cerințele europene în domeniu.

Importanța teoretică este determinarea noțiunii de pregătire a antrenorilor-manageri, elaborarea metodologiei de dezvoltare/formare a competențelor de cercetare managerială, stabilirea funcțiilor manageriale în contextul educației fizice și sportului; configurarea Profilului managerial al antrenorului-manager.

Valoarea aplicativă a lucrării constă în posibilitatea utilizării metodologiei centrate pe dezvoltarea competențelor de cercetare managerială a antrenorilor-manageri și aplicarea acestora în practică. Rezultatele obținute vin să completeze datele teoretice și practice din domeniul activității de cercetare, în vederea formării unui specialist în domeniu creativ, inovator, deschis spre o dezvoltare profesională continuă.

Implementarea rezultatelor cercetării. Rezultatele au fost implementate în cadrul procesului instructiv al Universității de Stat de Educație Fizică și Sport în pregătirea specialiștilor de calificare înaltă în domeniul educației fizice și sportului.

Rezultatele științifice principale înaintate spre susținere:

1. Metodologia de formare și aplicare a competențelor de cercetare managerială a viitorilor antrenori-manageri și-a demonstrat eficiența în procesul educațional.
2. Profilul managerial al antrenorului-manager constituie un fundament relevant în vederea formării pentru cercetarea științifică.
3. Cercetarea universitară, prin fondarea incubatoarelor inovaționale și educaționale, obține privilegiul constant de revitalizare a cercetării științifice fundamentale și aplicative în instituțiile de învățământ superior, în general, și în cele de profil sportiv, în special.

Aprobarea rezultatelor cercetării. Rezultatele cercetării efectuate au fost prezentate în cadrul unor lucrări expuse la conferințe științifice, simpozioane și în reviste de specialitate din țară și de peste hotare, cum ar fi: Culegere de publicații științifice „Evoluția științei managementului culturii fizice din Republica Moldova” Valinex, 2012; Conferința științifică internațională a doctoranzilor. Cultura fizică: probleme științifice ale învățământului și sportului. Ediția a VII-A, Chișinău: Editura USEFS, 2012; Conferința științifică internațională: „Probleme actuale privind perfecționarea sistemului de învățământ în domeniul culturii fizice”. Chișinău: Editura USEFS, 2013; Conferința Științifică Internațională,, Cultura fizică și sportul într-o societate bazată pe cunoaștere” Chișinău, 2015; The Science and Art of Movement, Suceava 2016; Congresul științific internațional „Sport. Olimpism. Sănătate”. Chișinău 2016.

Publicațiile la tema tezei: 8 articole științifice.

Structura tezei: adnotare (în limbile română, engleză, rusă), introducere, trei capitole, concluzii generale și recomandări, bibliografie din 211 titluri, 16 anexe, 124 de pagini text de bază, 11 tabele, 58 de figuri și lista abrevierilor.

Cuvinte-cheie: cercetare, cercetare managerială, strategii didactice, formare a competențelor, pregătire pentru cercetare științifică, profil managerial, antrenor- manager, competență managerială, competență de cercetare științifică, învățământ universitar.

CONȚINUTUL TEZEI

1. Aspecte teoretico-metodologice ale pregătirii pentru cercetare a antrenorilor-manageri.

În prezent, în Republica Moldova organizarea și desfășurarea eficientă a activității de cercetare-dezvoltare-inovare a devenit un factor hotărâtor de progres. Actualitatea și necesitatea acestei orientări este evidențiată de complexitatea activităților economice ale organizațiilor, inclusiv și a celor sportive, aflate sub influența puternică a conjuncturii pieței internaționale și a imperativelor generate de poziția științei, care a devenit o principală forță de producție [15].

Cercetarea științifică trebuie privită ca o investiție strategică și în niciun caz ca un consumator de resurse. Responsabilitatea pentru cercetarea științifică este exercitată prin legislație, finanțare, politici, programe și proiecte. Avansarea cunoașterii prin cercetare fundamentală originală reprezintă partea principală a cercetării științifice naționale.

Potrivit opiniei academicianului Gh. Duca, „cercetarea științifică este definită și tratată ca ansamblu al proceselor de investigare, colectare, înregistrare, analiză și interpretare a informațiilor relevante din realitatea economică, socială și ecologică. Cercetarea științifică se prezintă ca o investigare sistematică, cu caracter original, constă dintr-un complex de acțiuni realizate pe baza unui program și este destinată lărgirii și aprofundării cunoașterii prin

evidențierea de noi legi, legități, fenomene, procese etc. ce se manifestă în diverse domenii din natură și societate, în scopul utilizării lor la ameliorarea calității vieții” [15].

Practicarea exercițiilor fizice și a ramurilor sportive a dus implicit la realizarea unor ample studii și cercetări în domeniu. În acest context, învățământul superior de educație fizică a abordat cercetarea într-o gamă diversificată, adresată conținutului metodologic privind perfecționarea procesului instructiv-educativ, elaborarea unor probe și norme de control pentru aprecierea capacității motrice a studenților sau probleme legate de baza materială [13].

Necesitatea pregătirii unui număr din ce în ce mai mare de specialiști, actualizarea continuă a cunoștințelor acestora (comanda socială), nevoia de a oferi șanse unui segment important din populația adultă pentru a se specializa într-un anumit domeniu sau pentru a se reorienta profesional etc., au pus responsabilii din sistemul de învățământ în situația de a găsi noi variante de desfășurare a diferitelor programe educaționale, întrucât învățământul de zi nu asigură cerințele noilor provocări ale societății [21].

Cercetarea universitară urmărește obținerea competitivității științifice, având preocupări prioritare asupra reformei învățământului în vederea creării unui sistem educațional de calitate, compatibil cu exigențele internaționale. Problematika pregătirii profesorului contemporan ocupă un loc de seamă în activitatea specialiștilor. În acest context, instituția de învățământ superior de educație fizică și sport se confruntă cu problemele perfecționării, raționalizării și optimizării procesului instructiv-educativ. În acest context, conform literaturii de specialitate putem menționa că cercetările teoreticienilor, practicienilor și ale altor specialiști în domeniu reflectă importanța deosebită ce trebuie acordată pregătirii profesorului de educație fizică. Aceste cercetări sunt legate nemijlocit de aspectele calitative și efective ale formării capacităților profesionale în baza perfecționării procesului educațional, iar abordarea lor trebuie să asigure în final o calitate mai înaltă, condiționată de organizarea corectă a procesului educațional. Analiza fenomenelor înregistrate în practica pedagogiei sportive a demonstrat că nu în toate cazurile profesorul de educație fizică dispune de o pregătire de calitate. Evident, cercetătorii identifică unele opinii și structuri care pot contribui la o pregătire mai înaltă [10].

Prin implicare analitică constatăm că în domeniul educației fizice și sportului activitatea de cercetare – dezvoltare – inovare implică adoptarea unor activități de organizare flexibilă a unui complex specific de acțiuni destinate aprofundării cunoașterii, prin reflectarea de noi legități, fenomene, procese etc., în scopul utilizării lor la ameliorarea calității vieții prin practicarea exercițiilor fizice sau pentru obținerea rezultatelor sportive prin sportul de performanță. Astfel, managementul cercetării – dezvoltării – inovării în domeniul culturii fizice se prezintă ca o activitate sistematică creativă, desfășurată pentru a îmbogăți cunoașterea factorului uman, fenomenului sportiv, a culturii și

mișcării sportive naționale și a utiliza aceste cunoștințe pentru realizarea de aplicații solicitate de practica sportivă și cea managerială.

Activitatea de cercetare științifică este componenta principală și obligatorie a activității universitare și a procesului de inovare în cadrul instituției de învățământ superior de profil. Un proces de învățare bazat pe generarea de cunoștințe noi este mult mai valoros și mai competitiv, decât un proces de învățare care se reduce la un simplu transfer de cunoștințe de la profesori la studenți. În cercetarea științifică se face distincția între *cercetare fundamentală*, *cercetare aplicativă* și *cercetarea pentru dezvoltare și inovare*. Astfel, dacă cunoștințele se referă la reguli și principii (cunoștințe declarative: ce știu?), vorbim despre cunoștințe ca rezultat al *cercetării fundamentale*, exprimate în publicații. Dacă cunoștințele se referă la procedura sau la aplicarea cunoștințelor ca rezultat al cercetării fundamentale în contexte specifice (cunoștințe procedurale: ce pot face?), discutăm despre *cercetarea științifică aplicativă*, a cărei rezultat apare în publicații. În cazul în care cunoștințele sunt suficient de proceduralizate pentru a se exprima în tehnologii și servicii, vorbim despre cercetare-dezvoltare, a cărei rezultat se exprimă în publicații și/sau brevete de invenție și prototipuri. Transformarea cunoștințelor din publicații, a brevetelor și prototipurilor în tehnologii și servicii asimilate economic și social nu este doar responsabilitatea cercetării științifice, ci ține de domeniul socio-economic, fiind *inovare prin transfer și diseminare de cunoștințe*, proces în care cercetarea științifică și cercetătorii sunt doar o componentă, alături de mediul socio-economic (ex., industrie, utilizatori, responsabili de politici în domeniu etc.) [5,16].

Rezultatele unei investigații științifice sunt condiționate de corectitudinea definerii obiectului cercetat, în concordanță cu scopurile propuse, și de alegerea metodelor adecvate de investigare științifică. Acțiunea metodei asupra obiectului cercetat, privită ca o cauză externă, îl modifică, îl modelează în scopul probării, demonstrării ipotezelor formulate. Rezultatele cercetării sunt privite ca efect al acțiunii metodei asupra obiectului cercetat. În acest cadru de referință trebuie să menționăm că obiectul cercetării științifice manageriale constă în investigarea, cunoașterea și explicarea fenomenelor manageriale, utilizând metode și tehnici specifice de cercetare.

Metodologia cercetării științifice manageriale definește în principal teoria științifică a metodelor de cercetare, ansamblul principiilor după care managementul se călăuzește și construiește concepția privind mijloacele și modalitățile dezvoltării procesului de cunoaștere și de acțiune a domeniului. Activitate cu caracter teoretic, cercetarea științifică fundamentală în management vizează identificarea și studierea unor noi teorii, lărgind astfel sfera cunoașterii științifice manageriale.

2. Dimensiunea managerială a activității de cercetare - dezvoltare - inovare în domeniul culturii fizice

Procesul de eficientizare a pregătirii antrenorilor pentru activitatea de cercetare managerială, precum și modul de formare a acestora a fost ghidat de concepțiile cu privire la activitatea de cercetare a profesorului în general [10, 13, 24], activitatea profesională a profesorului de educație fizică și sport [1, 4, 7, 9, 28], formarea competențelor de cercetare managerială [12, 17, 26], evaluarea și implementarea acestora în învățământul superior de profil.

Obiectivele stabilite au fost realizate în baza unui complex de metode de cercetare, și anume:

1. Analiza, sinteza și generalizarea datelor literaturii de specialitate;
2. Studiarea documentației de lucru în cadrul procesului de pregătire a antrenorilor privind activitatea de cercetare managerială;
3. Chestionarea sociologică (anchetare, discuții);
4. Observația pedagogică;
5. Experimentul pedagogic;
6. Prelucrarea matematică a datelor statistice și prezentarea lor grafică;
7. Tabloul de bord;
8. Diagnosticarea.

Analiza literaturii de profil a cuprins un spectru variat de domenii înrudite, care reflectă problematica generală și particulară a activității de cercetare managerială – cunoașterea centralizată, rezultatele căreia sunt expuse în cadrul unor sisteme adecvate de noțiuni, legi și teorii, iar în vederea cunoașterii științifice manageriale au fost caracteristice metodele și scopurile proprii de obținere și evaluare a noilor competențe.

Procesul de pregătire pentru activitatea de cercetare managerială a studenților ne-a permis să identificăm vectorul cercetării, care corespunde sarcinilor și cerințelor moderne ale științei și practicii. De asemenea, a fost identificată necorespunderea pregătirii specialiștilor pentru activitatea de cercetare managerială și stabilite obiectul, subiectul cercetării, precum și scopul și obiectivele acesteia.

Materialul empiric la tema cercetării a cuprins chestionarul, cu un număr de 271 de respondenți (dintre care 139 de studenți, 54 de masteranzi și 78 de cadre didactice).

Materialele anchetei au fost completate cu informația obținută în procesul discuțiilor cu grupurile de respondenți și a altor specialiști din domeniul culturii fizice și au fost alcătuite în conformitate cu recomandările specialiștilor din domeniu [25].

Chestionarul complex pe care l-am elaborat, a avut următoarele obiective:

1. Evaluarea gradului actual de pregătire a studenților pentru activitatea de cercetare managerială în contextul cursului “Metodologia cercetării manageriale”, determinarea nivelului existent de planificare a materialului didactic, necesitatea reformulării titlului și a componentelor de bază ale cursului “Metodologia cercetării manageriale”;
2. Stabilirea interesului față de cursul predat, identificarea nivelului de cunoștințe obținute în urma cursului studiat, identificarea tematicilor de actualitate esențială domeniului de cultură fizică și sport;
3. Evaluarea conținuturilor cursurilor respective, stabilirea metodelor de utilizate în cadrul predării-evaluării, importanța utilizării tehnologiilor informaționale, necesitatea formării noilor compartimente.

Întrebările incluse în anchetă au ca subiect posibilitatea elaborării unui nou curs intitulat „Cercetarea managerială în educația fizică și sport”, precum și a creării unui nou concept metodologic de pregătire pentru activitatea de cercetare managerială în domeniul culturii fizice.

Actualmente absolvenții instituțiilor de educație fizică și sport necesită o pregătire înaltă pentru activitatea de cercetare științifică. Pentru aceasta el trebuie să fie asigurat cu un sistem special de cunoștințe.

La întrebarea, dacă este necesară o pregătire specială a viitorilor antrenori-manageri pentru activitatea de cercetare științifică managerială, majoritatea (94%) au opinat că este necesar și numai 4% consideră că nu, iar 2% au spus că le este greu să răspundă (Figura 2.1). Constatăm că studenții doresc să fie pregătiți pentru a efectua o cercetare științifică managerială.

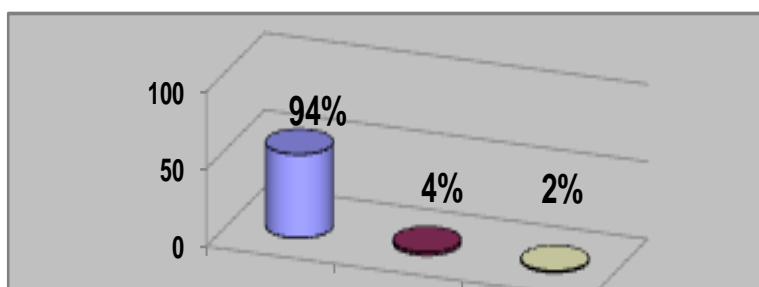

Fig.2.1. Distribuția procentuală a răspunsurilor privind necesitatea pregătirii speciale a viitorilor antrenori-manageri pentru activitatea de cercetare științifică managerială

La întrebarea dacă este necesară elaborarea unui profil al antrenorului manager, majoritatea absolută a respondenților (100%) au spus că este necesar.

Totodată, 50% din respondenți, consideră că este necesar să se acorde integral o pondere mai mare pregătirii științifice de cercetare managerială, în timp ce 46% o consideră parțial necesară și

numai 4% au răspuns că nu este necesar (Figura 2.2). Constatăm că este necesară acordarea unei ponderi mai mari pregătirii științifice de cercetare managerială.

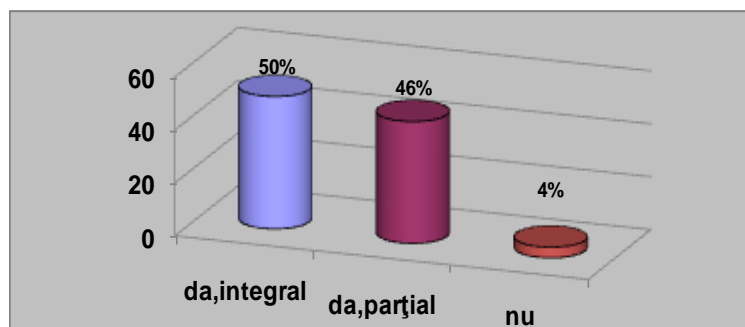

Fig.2.2. Distribuția procentuală a răspunsurilor privind necesitatea acordării unei ponderi mai mari pregătirii științifice de cercetare managerială

Respondenții au fost întrebați dacă consideră necesară dezvoltarea competențelor de cercetare științifică managerială; competențelor de comunicare; competențelor de antrenorat; competențelor manageriale și competențelor digitale 92% au răspuns da, iar pentru 8% a fost greu de răspuns.

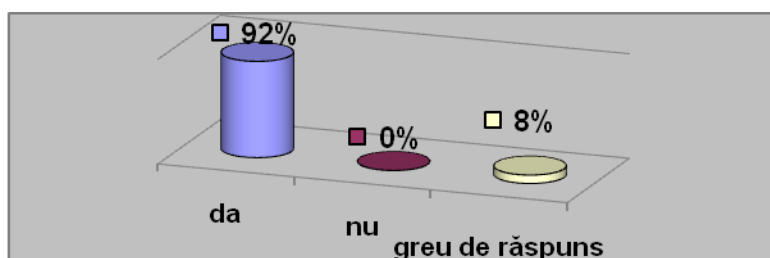

Fig.2.3. Distribuția procentuală a răspunsurilor privind necesitatea dezvoltării competențelor integrate

Cercetarea științifică reprezintă astăzi pârghia cea mai importantă pentru îmbunătățirea nivelului de trai, a sănătății, a culturii și în general a bogăției unei societăți. Este la fel de adevărat că o dezvoltare economică, socială și culturală sănătoasă nu este posibilă fără un sistem de învățământ de înalt nivel, bine structurat, bazat pe o cercetare științifică viguroasă.

Problema finalităților cercetării științifice a viitorilor manageri-antrenori este destul de actuală și în acest scop ne-am propus să desfășurăm un studiu, care a cuprins analiza activității științifice a studenților și masteranzilor, care este axată pe următoarele direcții:

1. Bazele teoretico-metodologice ale sistemului de pregătire a specialiștilor de cultură fizică în contextul Integrării europene;
2. Metodologia perfecționării și implementării sistemului de educație fizică la nivelul învățământului preuniversitar și universitar;
3. Bazele teoretico-metodologice ale antrenamentului sportiv;

4. Metodologia implementării tehnologiilor diagnostice, medicale și kinetoterapeutice în domeniul culturii fizice;
5. Analiza metodologică a proceselor psihopedagogice și socioumanistice ale educației fizice și sportului;
6. Aspecte educaționale și juridice ale protecției, pază și securității.

Comparând repartizarea pe direcții a tezelor de licență pentru anii 2012 și 2015, observăm că direcția caracteristică pentru facultatea de Sport are o creștere de la 45,9% la 73%, în detrimentul celorlalte direcții de cercetare. Dacă în 2012 cercetarea aspectului psihopedagogic reprezenta 27,87%, în 2015 scade la 12%, iar direcția I rămâne fără nici o lucrare în 2015 față de 1,64% în 2012 (Figura 2.4).

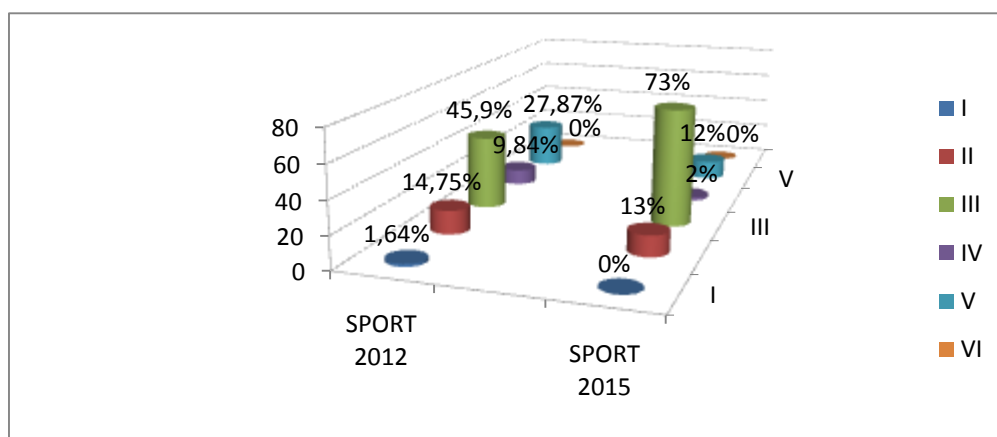

Fig. 2.4. Analiza comparativă pe direcții (2012 – 2015)

Observăm că la prima direcție de cercetare au fost realizate doar 2 teze, ceea ce constituie 1,64% din numărul total de teze realizate, iar la direcția II s-au înregistrat 18 teze de licență, ori 14,75% din 122 teze. La direcția a III am obținut 56 titluri sau 45,90%, fapt ce ne demonstrează că anume această direcție este reprezentativă specializării antrenori-manageri și o semnifică. La direcția IV s-au realizat 12 lucrări ori 9,84%. La direcțiile V și VI s-au înregistrat respectiv 34 și 0 lucrări din numărul total, aceasta demonstrează că pentru viitorii antrenori-manageri este destul de important și aspectul psihopedagogic, în detrimentul celui de protecție, pază și securitate.

Putem afirma că au o majoră importanță direcțiile III și V pentru viitorul antrenor-manager performant.

Am analizat reușita notelor obținute de către licențiați în cadrul comisiei de evaluare a examenului de stat. Astfel, au fost înregistrate următoarele rezultate (figura 2.5):

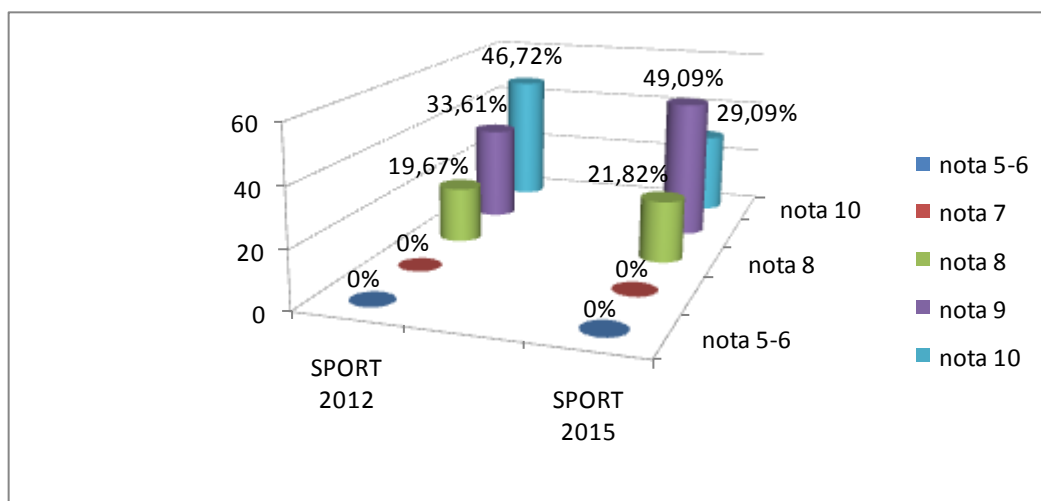

Fig. 2.5. Analiza comparativă în cadrul comisiei de evaluare (2012 – 2015)

În cadrul examenului de absolvire s-au obținut 57 note de 10, ceea ce constituie 46,72% din numărul total de teze, respectiv 41 note de 9 și 24 note de 8, ceea ce constituie 33,61% și 19,67%, note de 7, 6 și 5 nu sau înregistrat.

Același lucru l-am studiat la absolvenții masteranzi ai facultății de sport din cadrul Universității de Stat de Educație Fizică și Sport. La direcțiile I și II a fost obținut urmatorul procentaj: 2,94% și respectiv 20,59%, iar la direcțiile III, IV și V – a fost înregistrat procentajul de 32,35%, 14,71% și 29,41%.

Cele înregistrate ne permit să concluzionăm că procentul obținut de antrenorii-manageri din ciclul II este important în cercetare la următoarele direcții: II, III, IV și V (figura 2.6).

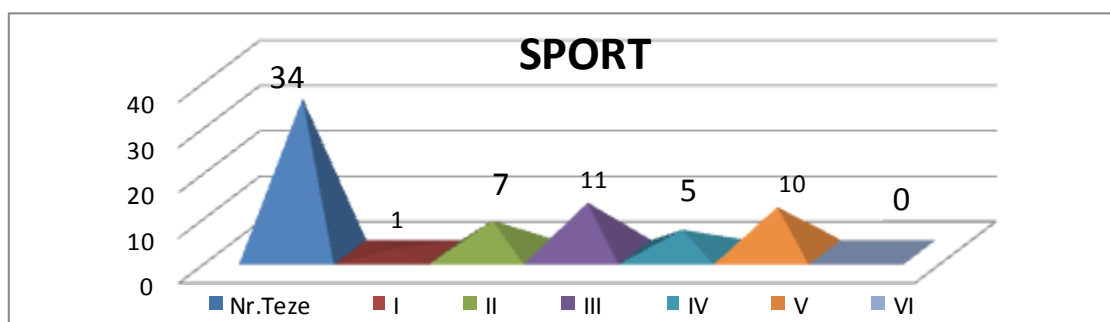

Fig. 2.6. Repartizarea pe direcții a tezelor de master

Reușita înregistrată de către masteranzii manageri din cadrul facultății de sport a fost următoarea: note de 10- 61,76% iar note de 9- 38,24%. Note de 7, 6 și 5 nu s-au obținut (figura 2.7).

Aceasta ne vorbește despre faptul că calitatea tezelor de master a fost superioară celor de licență.

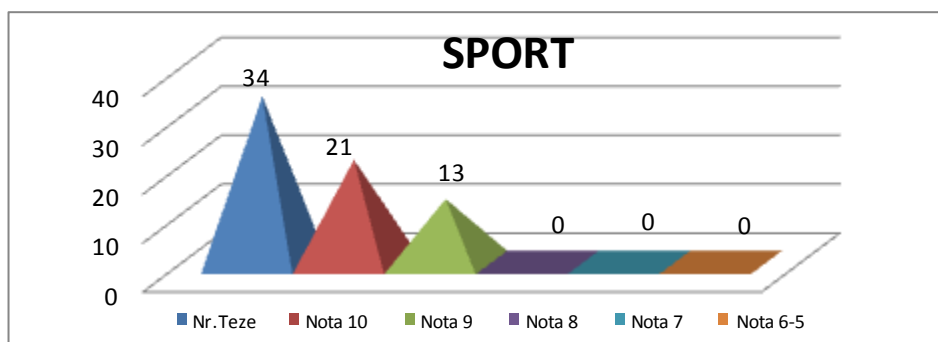

Fig. 2.7. Reușita masteranzilor în cadrul comisiei de evaluare

Cercetările de bază s-au efectuat în cadrul Universității de Stat de Educație Fizică și Sport din Chișinău în anii de studii 2014 – 2016.

În cadrul primei etape, de cercetare preliminară (2014 – 2015) s-a efectuat o generalizare a materialului empiric, a curriculumului de studiu la disciplina „Metodologia cercetării manageriale”, a metodologiei de predare a cursului teoretic a acestei discipline, a sistemelor de evaluare a cunoștințelor teoretice și practice ale studenților la această disciplină, a necesității introducerii în cadrul curriculumului a unui model nou elaborat de optimizare a pregătirii antrenorilor manageri pentru activitatea de cercetare prin dezvoltarea competențelor.

Analiza literaturii pedagogice, metodice și de specialitate la tema de cercetare, ne-a permis să elaborăm și să argumentăm necesitatea introducerii noului curs atât teoretic cât și practic mai amplu și mai bine structurat axat pe dezvoltarea competențelor de cercetare managerială.

Etapa a doua, experimental-formativă s-a derulat pe perioada anului universitar 2015-2016, unde a fost pilotat noul curriculum universitar la disciplina “ Cercetarea managerială în educație fizică și sport ” în vederea pregătirii studenților masteranzi ai instituțiilor superioare de cultură fizică pentru activitatea de cercetare managerială. Tot aici a fost elaborată și implementată metodologia de dezvoltare a competențelor de cercetare managerială, precum și evaluat nivelul de cunoștințe teoretice și practice al studenților în urma utilizării cursului prin analiza rezultatelor obținute de studenții grupei experimentale în comparație cu studenții din grupa martor cărora li s-a predat cursul “Metodologia cercetării manageriale”.

În cadrul etapei a treia, de finalizare (2016-2017), au fost sistematizate și prelucrate datele experimentului pedagogic. În mod adecvat, a fost evaluat conținutul curricular eficientizat „Cercetarea managerială în educație fizică și sport ”, axat pe dezvoltarea competențelor de cercetare manageriale, de asemenea a fost elaborat profilul managerial al viitorului antrenor manager.

Rezultatele înregistrate au fost prelucrate prin metodele statistico - matematice și interpretate prin comparațiile respective ,vizând nivelele noi obținute de către studenții grupelor experimentale și martor în pregătirea lor pentru activitatea de cercetare managerială.

3. Argumentarea metodologică a pregătirii antrenorilor-manageri pentru activitatea de cercetare managerială

Curriculumul universitar la disciplina „Cercetarea managerială în educație fizică și sport” vizează cu prioritate valorizarea competențelor cheie care se adresează direct domeniului specific de cunoaștere academică, precum și asigurare a transferabilității tuturor celorlalte competențe cheie, prin deschiderea către abordări inter și transdisciplinare în interiorul ariei curriculare educație fizică și sport și cu celelalte discipline de studiu. Disciplina „Cercetarea managerială în educație fizică și sport” este prevăzută, conform planului de învățământ, în aria curriculară Managementul Culturii Fizice și are menirea să-și aducă contribuția specifică la realizarea dezvoltării complexe a personalității autonome și creative a studenților – finalitate prevăzută în Codul Educației.

În scopul aprecierii obiective a fost aplicată nota de experți, atât la grupa experimentală, cât și la grupa martor, acordată de către specialiști de calificare înaltă, în număr de trei persoane. A fost utilizată scala de evaluare din 10 puncte : valoarea minimă constituind 1 punct, iar valoarea maximă – 10 puncte.

Este esențial de precizat că cunoștințele teoretice predate celor două grupe au fost diferite din punct de vedere al conținutului și al intensității, respectiv grupa experimentală a beneficiat de o structură mai complexă și intensivă din punct de vedere al conținutului teoriei predate. Astfel, la etapa inițială a experimentului au fost calculate mediile notelor obținute de către studenții grupelor martor și experimentală în perioada semestrului I la examenele teoretice înregistrându-se următoarele valori: 7,15 la grupa martor și 7,17 la grupa experimentală, fapt ce ne demonstrează omogenitatea grupelor (tabelul 3.1, figura 3.1).

Tabelul 3.1. Media notelor obținute de către studenții masteranzi ai grupelor martor și experimentală în perioada semestrului I anul I de studii (etapa inițială)

Media pe sem. I anul I de studiu	Media grupa martor	Media grupa experimentală
Media anul I	7,15	7,17

Verificarea și aprecierea rezultatelor obținute de către studenții grupei experimentale în comparație cu cei din grupa martor, precum și eficiența cursului nou elaborat s-a realizat prin evaluarea efectuată de comisia de experți la fiecare temă în parte. Ca metodă de verificare și evaluare a cunoștințelor din cadrul seminarelor s-a folosit sistemul de evaluare prin punctaj de la 1 la 10 a fiecărei teme în parte.

În cadrul experimentului desfășurat pentru studenții masteranzi din ambele grupe (martor și experimentală) au fost efectuate 7 testări, câte una la fiecare capitol al cursului. Grupa martor a fost testată sub forma clasică de evaluare a seminarelor, iar tematica a corespuns programei inițiale a cursului „Metodologia cercetării manageriale”. Grupa experimentală a fost testată tot în grila de punctaj de la 1 la 10, tematica fiind în corespundere cu cea nou elaborată a conținutului cursului „Cercetarea managerială în educație fizică și sport”.

Trebuie să menționăm că acele cunoștințe teoretice predate grupelor martor și experimentale au fost diferențiate doar din punct de vedere al conținuturilor celor două cursuri.

Tabelul 3.2. Mediile notelor obținute în urma evaluării la nivelul grupelor martor și experimentală raportate la tematica cursului nou elaborat (etapa finală)(n=17)

Nr. crt.	Tematica cursului	Grupa martor (n=17)	Grupa Exp. (n=17)	t	P
1	Tema 1. Specificul cercetării științifice manageriale în domeniul culturii fizice	8,18±0,06	8,47± 0,06	2,98	< 0,01
2	Tema 2. Cercetarea științifică fundamentală și aplicativă în managementul culturii fizice	8,06±0,06	8,64± 0,13	3,77	< 0,01
3	Tema 3. Repere conceptuale și de documentare în cadrul procesului de cercetarea managerială în domeniul culturii fizice	8,12±0,14	8,60± 0,06	3,02	< 0,01
4	Tema 4. Metodologia de cercetare științifică managerială în domeniul culturii fizice	7,41±0,13	8,35± 0,13	4,77	< 0,001
5	Tema 5. Instrumente de cercetare managerială în domeniul culturii fizice.	7,6±0,13	8,41± 0,20	3,28	< 0,01
6	Tema 6. Implementarea și sustenabilitatea cercetării manageriale	7,94±0,13	8,47± 0,06	3,40	< 0,01
7	Tema 7. Știința managerială și profilul managerului	8,06±0,13	8,52± 0,13	2,38	< 0,05
	Media evaluării pe parcurs	7,87±0,14	8,49±0,04		

Evoluția pozitivă a rezultatelor obținute de grupa experimentală se datorează utilizării noii metode de aprofundare a priceperilor și cunoștințelor care au permis studenților o înțelegere mai rapidă și eficientă a teoriei predate. Concomitent s-a constatat la studenții grupei experiment, formarea unei abilități practice relevante în domeniul cercetării și învățării reperelor conceptuale de bază ale cercetării

științifice, formarea unei capacități necesare fiecărui student în parte pentru activitatea de cercetare științifică managerială și practică managerială de profil din domeniul culturii fizice.

După cum este demonstrat în tabelul 3.2 la temele 1, 2, 3, 5 și 6 s-au înregistrat variații semnificative ($p < 0,01$) datorită conținutului intensificat al informației cu caracter teoretico-practic în cadrul grupe experimentale. La tema 7, s-au înregistrat variații nesemnificative ($p > 0,05$), întrucât acestea sunt bazate pe informații recente, nou elaborate prin conținuturile sale, necesitând o algoritmizare și logizare aprofundată. La tema 4 am obținut o variație foarte semnificativă ($p < 0,001$) datorită importanței metodologiei în cadrul cercetării manageriale în domeniul culturii fizice și în pregătirea specialiștilor din acest domeniu pentru activitatea de cercetare managerială.

Practica managerială în calitate de component al curriculumului de pregătire prevede sistemul general al lucrului de cercetare științifică managerial al studenților în cadrul disciplinelor de profil și în cercurile științifice studențești de pe lângă catedre.

Sistemul de lecții din cadrul curriculumului universitar este coroborat în continuare de toate componentele. Cursul nou elaborat prevede 20 ore prelegeri, 20 ore de lecții metodice, practice, de laborator, seminare și de control și 110 ore de lucru individual. În total, curriculumul prevede 40 ore din cadrul propriului sistem de lecții și 110 de ore în afara lor, ce constituie, în general, 150 de ore ale activităților instructive.

În timpul practicii manageriale are loc amplificarea procesului de formare și autodeterminare a antrenorului manager, se cumulează și aprofundează cunoștințele și competențele necesare pentru activitatea managerială, de asemenea se perfecționează priceperile și deprinderile pedagogico-manageriale, fapt demonstrat atât de către studenții din grupa martor cât și din grupa experimentală, în cadrul evaluării practicii manageriale.

Tabelul 3.3. Analiza comparativă a indicilor statistici ai studenților din grupa martor și experimentală (n=17)

Nr	Grupele și notele medie generală	Caracteristici statistice			
		Inițială	Finală	t	P
1	E (grupa experimentală) Notele medie generală $\bar{X} \pm m$	7,17 ±0,16	8,49±0,04	3,69	< 0,01
2	M (grupa martor) Notele medie generală $\bar{X} \pm m$	7,15 ±0,22	7,87±0,14	2,70	> 0,05
3	t	0,096	2,58	—	—
4	P	> 0,05	>0,01	—	—

Notă: n - 17; P - 0,05; 0,01; 0,001.
f - 16; t = 2,120 2,921 4,015 r - 0,888
f - 32; t = 2,042 2,750 3,646

Media notelor obținute în cadrul practicii manageriale, în urma desfășurării experimentului pedagogic, atât la grupa martor, cât și la cea experimentală a înregistrat valori semnificative de $8,41 \pm 0,06$ și respectiv de $9,17 \pm 0,13$, fapt ce confirmă ipoteza cercetării noastre în care am presupus că elaborarea și aplicarea unui curriculum universitar și a conținutului cursului „Cercetarea managerială în educație fizică și sport” va contribui la sporirea nivelului de pregătire a antrenorilor manageri din domeniul educației fizice și sportului pentru activitatea de cercetare managerială.

Tabelul 3.4. Mediile notelor obținute de către cele două grupe expuse experimentului în cadrul evaluării inițiale, finale și în practica managerială

Evaluarea	Grupa martor	Grupa experiment	T	P
Inițială	$7,15 \pm 0,22$	$7,17 \pm 0,16$	0,096	$> 0,05$
Finală	$7,87 \pm 0,14$	$8,49 \pm 0,04$	2,58	$< 0,05$
Practica managerială	$8,41 \pm 0,06$	$9,17 \pm 0,13$	4,91	$< 0,001$
Media finală	7,81	8,27		

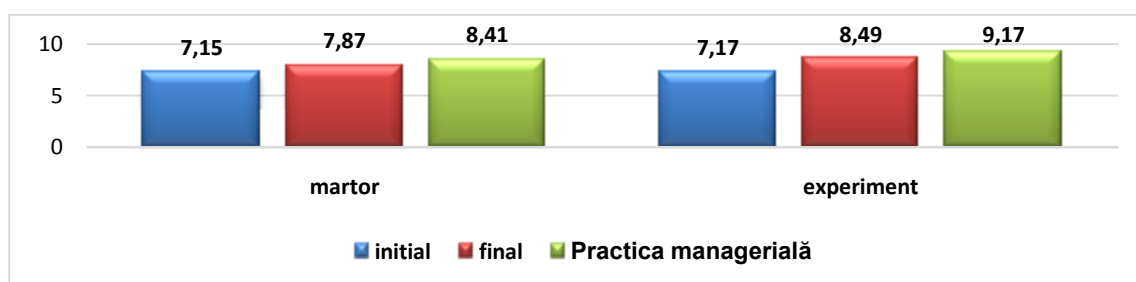

Fig.3.1. Valorile medii obținute de către cele două grupe expuse experimentului în cadrul evaluării inițiale, finale și în practica managerială

Pentru conturarea unui profil managerial în calitatea sa de mentor al subordonaților este necesară o abordare sistemică a obiectivelor științifice în scopul formării antrenorilor manageri competenți, profesioniști, ceea ce presupune realizarea unor sisteme de deprinderi, priceperi, capacități, competențe, aptitudini și atitudini psihopedagogice, științifice, precum și sintetizarea unor caracteristici personale și profesionale, considerate ca fiind importante pentru viitorul antrenor - manager

Am procedat și la evaluarea competențelor necesare unui antrenor manager cu ajutorul grilei de evaluare . Evaluarea studenților care au parcurs cursul, „Cercetarea managerială în educație fizică și sport”, s-a efectuat în direcția acumulării de către studenți a punctajului stabilit de către comisia de experți, centrat pe competențe, competențe de cercetare științifică managerială și profesionale. La stabilirea punctajului comisia de experți a avut menirea de a evidenția competențele și caracteristicile existente la nivelul celor două grupe după practica managerială și, în bună măsură, de a stabili care

dintre acestea trebuie a fi consolidate, schimbate, „uitate” sau re-învățate în formarea științifico-profesională a viitorilor antrenorilor manageri din cadrul facultăților de profil.

Evaluarea studenților prin ponderea punctajului acumulat de către fiecare grupă în parte în funcție de competențe și caracteristici (de cercetare științifică-managerială și profesional-pedagogice) este redată în tabelul 3.5 prin prezentarea comparativă a valorilor atinse, prin calculul stabilit de către comisie astfel: punctajul maxim, ideal pe care ar trebui să-l obțină viitorii antrenori manageri fiind de 10.

Conform grilei de punctaj elaborată de noi, studenții grupei martor au înregistrat următoarele valori (Tabelul 3.5): Cunoștințe generale de pedagogie și psihologie 8,35; abilitatea de a forma un climat educativ, interactiv, de stimulare și creștere a rezultatelor activităților didactice și aplicare în practică a atins nivelul de 8,23; Proiectarea și executarea demersului teoretico-practic -8,17; Abilitatea de adaptare și aplicare a demersurilor didactice și practice la particularitățile individuale și de vârstă ale sportivilor a înregistrat valoarea de 7,94.

În ceea ce privește competențele de cercetare științifică managerială obținute de către grupa martor în urma cunoștințelor acumulate, sunt împărțite astfel: cunoștințe generale de cercetare științifică managerială au atins valoarea de 8,11; abilități de culegere a informațiilor științifice din domeniul culturii fizice și sportului s-au situat la nivelul de 8,17 puncte; abilități de a investiga fenomene manageriale descrise insuficient sau noi a înregistrat valoarea de 8,70; proiectarea și organizarea unor cercetări științifice privind aspectul managerial al procesului de antrenament sportiv a atins nivelul de 8,64; capacitatea intelectuală de analiză, sinteză și formulare a concluziilor-7,76, abilități de susținere, demonstrare și apărare a rezultatelor cercetării au înregistrat valoarea de 8,23 puncte.

Studenții grupei experiment au înregistrat următorul punctaj conform grilei de evaluare după cum urmează: cunoștințe generale de pedagogie și psihologie au valoarea 9,17; abilitatea de a forma un climat educativ, interactiv, de stimulare și creștere a rezultatelor activităților didactice și aplicare în practică a atins nivelul de 8,88; proiectarea și executarea demersului teoretico-practic – 8,94; abilitatea de adaptare și aplicare a demersurilor didactice și practice la particularitățile individuale și de vârstă ale sportivilor a înregistrat valoarea de 8,58.

În ceea ce privește competențele de cercetare științifică managerială, obținute de către grupa experimentală în urma cunoștințelor acumulate sunt divizate astfel: cunoștințe generale de cercetare științifică managerială au atins valoarea de 9,05; abilități de culegere a informațiilor științifice din domeniul culturii fizice și sportului s-au situat la nivelul de 9,11 puncte; abilități de a investiga fenomene manageriale descrise insuficient sau noi a înregistrat valoarea de 9,17; proiectarea și organizarea unor cercetări științifice privind aspectul managerial al procesului de antrenament sportiv a

atins nivelul de 9,23 ; capacitatea intelectuală de analiză, sinteză și formulare a concluziilor -8,59, în timp ce abilitățile de susținere, demonstrare și susținere a rezultatelor cercetării au înregistrat valoarea de 8,82 puncte.

Tabelul 3.5. Mediile notelor obținute în urma evaluării la nivelul grupelor martor și experimentale raportate la tematica cursului nou elaborat

Nr. Crt.	Indicatori	Grupa martor $\bar{X} \pm m$	Grupa experimentală $\bar{X} \pm m$	t	P
I	Competențe profesional-pedagogice				
1.1	Cunoștințe generale de pedagogie și psihologie	8,35±0,06	9,17±0,20	3,74	< 0,01
1.2	Abilitatea de a forma un climat educativ, interactiv, de stimulare și creștere a rezultatelor activităților didactice și aplicare în practică	8,23±0,13	8,88±0,13	3,28	< 0,01
1.3	Proiectarea și executarea demersului teoretico-practic	8,17±0,06	8,94±0,20	3,47	< 0,01
1.4	Abilitatea de adaptare și aplicare a demersurilor didactice și practice la particularitățile individuale și de vârstă ale sportivilor	7,94±0,13	8,58±0,20	2,58	< 0,05
1.5	<i>Competențe profesional-pedagogice \bar{X}</i>	8,17±0,08	8,89±0,16	3,88	> 0,001
II	Competențe de cercetare științifică managerială				
2.1	Cunoștințe generale de cercetare științifică managerială	8,11±0,13	9,05±0,20	3,74	< 0,01
2.2	Abilități de culegere a informațiilor științifice din domeniul culturii fizice și sportului	8,17±0,13	9,11±0,20	3,74	< 0,01
2.3	Abilități de a investiga fenomene manageriale descrise insuficient sau noi	8,70±0,06	9,17±0,13	3,02	< 0,01
2.4	Proiectarea și organizarea unor cercetări științifice privind aspectul managerial al procesului de antrenament sportiv	8,64±0,06	9,23±0,13	3,77	< 0,01
2.5	Capacitatea intelectuală de analiză, sinteză și formulare a concluziilor	7,76±0,06	8,59±0,20	3,73	< 0,01
2.6	Abilități de susținere, demonstrare și apărare a rezultatelor cercetării	8,23±0,13	8,82±0,20	2,34	< 0,05
2.7	<i>Competențe de cercetare științifică managerială \bar{X}</i>	8,26±0,15	8,99±0,11	3,75	< 0,01

Evaluarea studenților prin ponderea punctajului acumulat de către fiecare grupă în parte în funcție de competențe și caracteristici (de cercetare științifică-managerială și profesional-pedagogice) este redată în tabelul 3.9 prin prezentarea comparativă a valorilor atinse, prin calculul stabilit de către comisie astfel: punctajul maxim, ideal pe care ar trebui să-l obțină viitorii antrenori manageri fiind de 10.

Această creștere a rezultatelor obținute de grupa experiment se datorează modului de organizare a practicii manageriale; a utilizării noilor resurse metodologice, documentare și logistice, care considerăm că au fost exploatate la maximum la nivelul posibilităților; preocupare destul de înaltă din partea tuturor participanților pentru corelarea cunoștințelor teoretice cu practica.

Totodată rezultatele mai bune obținute de către grupa experimentală sunt consolidate și de factori precum: creșterea performanței și competitivității studenților care au urmat cursul adaptat „Cercetarea managerială în educație fizică și sport”, în comparație cu cei din grupa martor (care au demonstrat un randament mai scăzut), ce au studiat conform curriculumului universitar la disciplina „Metodologia cercetării manageriale”.

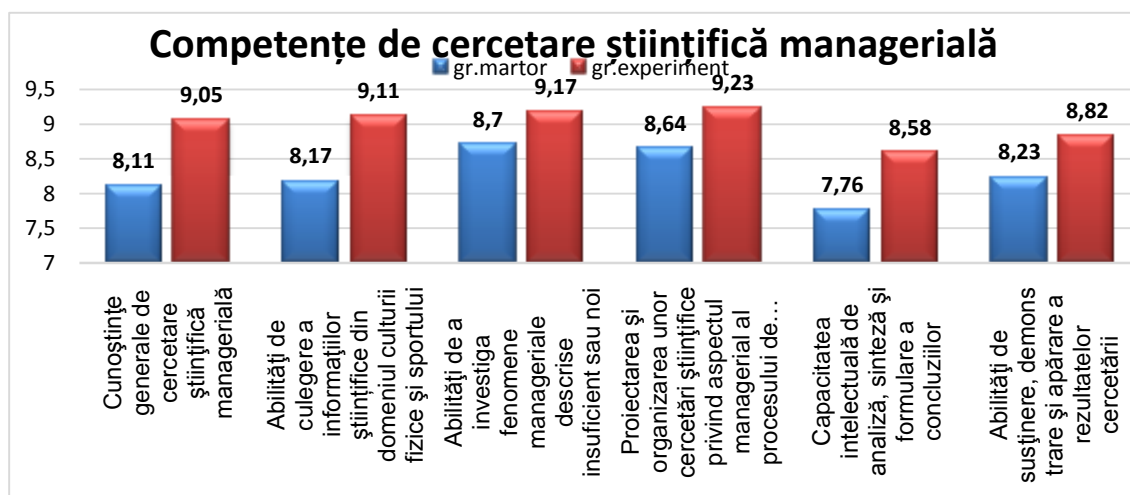

Fig. 3.2. Reprezentarea grafică a punctajului înregistrat de ambele grupe: Competențe de cercetare științifică managerială

Pentru îndeplinirea la un înalt nivel de performanță și eficiență a activității sale complexe, antrenorul-manager trebuie să-și formeze și să manifeste o gamă variată de calități (competențe) care să se armonizeze în orice situație reală [17].

Problema științifică de importantă soluționată în domeniu constă în abordarea interpretativă a competențelor de cercetare managerială a viitorilor antrenori-manageri prin dobândirea de aptitudini individuale și de dezvoltare a abilităților și cunoștințelor de specialitate acumulate în cadrul cursului „Cercetarea managerială în educația fizică și sport”, fapt care a contribuit la eficientizarea procesului respectiv și a racordării acestuia la cerințele europene în domeniu.

CONCLUZII GENERALE ȘI RECOMANDĂRI

1. Ca rezultat al analizei și sintezei cercetării teoretico–metodologice fundamentale privind abordarea aspectelor pregătirii pentru activitatea de cercetare managerială a antrenorilor-manageri s-a demonstrat că până în prezent nu s-au întreprins cercetări științifice suficiente referitoare la conținutul cursului „Metodologia cercetării manageriale”, astfel a apărut necesitatea ralierei la noile cerințe europene, precum și eficientizarea programului de master prin elaborarea și implementarea disciplinei „Cercetarea managerială în educație fizică și sport”. Proiectarea analitică curriculară a procesului educațional la disciplina „Cercetarea managerială în educația fizică și sport ” permite să stabilim structura curriculumului universitar al acestei discipline, precum și axarea pe competențe (conform cadrului național al calificărilor) de cercetare managerială.

2. Datele acumulate evidențiază faptul că cercetarea managerială reprezintă o activitate fundamentală în dezvoltarea unor competențe profesionale sau transversale în domeniu.

Rezultatele cercetărilor sociologice efectuate au evidențiat faptul că toate categoriile de respondenți au subliniat necesitatea dezvoltării competențelor adecvate (92% au răspuns afirmativ) și necesitatea unei pregătiri speciale (profil managerial) (96% au considerat a fi important). Cu privire la necesitatea unei pregătiri de specialitate pentru formarea unor manageri eficienți sub aspectul cercetării manageriale, 96% consideră ca fiind oportun și necesar, iar 4% din respondenți au considerat greu de răspuns la această întrebare.

3. Evaluarea răspunsurilor la întrebările din anchetare demonstrează necesitatea elaborării Profilului managerial al antrenorului-manager, deoarece majoritatea absolută a respondenților (100%) au răspuns afirmativ. Totodată, 50% din respondenți consideră că este necesar să se acorde integral o pondere mai mare pregătirii științifice de cercetare managerială, în timp ce 46% o consideră parțial necesară și numai 4% au răspuns că nu este necesar.

4. Pentru elaborarea Profilului necesar antrenorului manager profesionist au fost determinate câteva aspecte ce caracterizează calitatea pregătirii științifice manageriale și care trebuie să fie obținută de absolventul instituțiilor superioare de cultură fizică. Cadrul profesional special al absolventului instituțiilor superioare de cultură fizică va trebui să conțină, în opinia noastră, două coordonate principale:

1. Competențe de cercetare științifică managerială;
2. Competențe profesional-pedagogice.

5. Studiul materialelor didactico-științifice la disciplinele „Metodologia cercetării manageriale” și „Cercetarea managerială în educație fizică și sport ”, elaborarea caracteristicilor personale ale viitorilor antrenori manageri, a evidențiat necesitatea repartizării compartimentului

teoretic (20 ore), seminare (20 ore), și lucrul individual (110 ore). Ca și rezultat am obținut optimizarea și eficientizarea gradului de asimilare a cunoștințelor teoretice și practice, prin intermediul cursului nou elaborat (format carte), masteranzii reușind, astfel, să se încadreze în noile cerințe ale pregătirii pentru activitatea de cercetare managerială.

6. După cum este demonstrat în cadrul experimentului pedagogic, am înregistrat variații semnificative ($p < 0,01$) la majoritatea temelor nou propuse datorită conținutului intensificat al informației cu caracter teoretico-practic pilotat în cadrul grupei experimentale.

La tema „Știința managerială și profilul managerului” s-au înregistrat variații ne semnificative ($p > 0,05$), întrucât capitolele respective sunt axate pe informații care au caracter generalizat cu privire la cercetarea managerială, de aceea și nu s-a insistat pe noutate științifică cu caracter actualizat privind cunoștințele teoretico-practice necesare viitorilor antrenori-manageri.

La tema „Metodologia de cercetare științifică managerială în domeniul culturii fizice” am obținut o variație foarte semnificativă ($p < 0,001$) datorită importanței metodologiei cercetării manageriale în domeniul culturii fizice și în pregătirea specialiștilor din acest domeniu pentru activitatea de cercetare managerială.

7. Media notelor obținute în urma desfășurării experimentului pedagogic, atât la grupa martor, cât și la cea experimentală au înregistrat valori de $8,41 \pm 0,06$ și respectiv de $9,17 \pm 0,13$ în cadrul practicii manageriale, fapt ce confirmă ipoteza cercetărilor desfășurate.

Scopul cercetării propus s-a realizat, în urma evaluărilor inițiale, finale și cea din cadrul practicii manageriale cu rezultatele statistico-matematice înregistrate, respectiv, la etapa inițială t fiind $0,16$ și $p > 0,05$, la etapa finală t este $4,20$ și $p < 0,001$, în timp ce în cadrul practicii manageriale t fiind $4,91$, iar $p < 0,001$.

1. Rezultatele mai bune obținute de către grupa experimentală în cadrul cursului nou elaborat și a practicii manageriale ne permit să considerăm că vor crește șansele integrării rapide a noilor cunoștințe la nivel general de pregătire al studenților, dezvoltarea competențelor acestora, precum și crearea unui nucleu de excelență în activitatea de cercetare științifică managerială, și nu în ultimul rând creșterea inserției profesionale a specialiștilor de profil pe piața forței de muncă.

Problema științifică importantă soluționată în domeniu constă în abordarea interpretativă a competențelor de cercetare managerială a viitorilor antrenori-manageri prin dobândirea de aptitudini individuale și de dezvoltare a abilităților și cunoștințelor de specialitate acumulate în cadrul cursului „Cercetarea managerială în educația fizică și sport”, fapt care a contribuit la eficientizarea procesului respectiv și a racordării acestuia la cerințele europene în domeniu.

1. Crearea structurilor manageriale adecvate, Incubatorul inovațional și educațional studentesc, intitulat „Club al cunoștințelor și ideilor” în domeniul culturii fizice, kinetoterapiei, pazii, protecției și securității”), menite să stabilească scopul, sarcinile și direcțiile fundamentale ale activității de cercetare științifică managerială, precum și să elaboreze și identifice obiectivele, formele și mijloacele de realizare ale acestora, având ca scop creșterea nivelului de pregătire a studenților pentru activitatea de cercetare științifică managerială.

2. O importanță majoră să se atribuie manifestărilor științifice (care se desfășoară permanent în cadrul catedrelor, facultăților, etc.), organizatorul cărora apare instituția, participanți activi fiind tinerii cercetători - studenți și masteranzi. Forma finală de evaluare a cercetărilor științifice studentești ar trebui să o reprezinte concursuri (care reflectă competitivitatea) cu privire la cea mai calitativă cercetare managerială, iar obiectivul de bază - identificarea celor mai valoroase lucrări studentești. Aceste concursuri ar avea ca scop: creșterea nivelului de pregătire a tinerilor specialiști (manageri); întărirea nivelului managerial-științific; sporirea interesului față de cercetarea științifică managerială prin creativitate și modernism; perfecționarea procesului de studiu și interconexiunea acestuia cu cercetarea științifică studentească contemporană.

3. Formarea competențelor de cercetare științifică la studenții –masteranzi va fi mai eficientă prin respectarea următoarelor condiții: pregătirea studenților în domeniul cercetării științifice manageriale (prin disciplinele corespunzătoare, seminare, consultații, etc.); desfășurarea permanentă a activității de cercetare managerială a studenților prin prisma profilului managerial al viitorului specialist din domeniul culturii fizice; monitorizarea calității conducerii tezelor de cercetare prin cadre didactice profesional-performante.

4. În scopul sporirii eficienței procesului de formare a competențelor de cercetare la studenții-masteranzi, este necesară stimularea motivației privind cercetarea științifico-managerială din partea administrației instituției prin utilizarea diferitelor forme: organizarea publicațiilor în mijloacele mass-media despre succesele cercetării științifice înregistrate de către cei mai buni studenți și conducători științifici; recomandarea pentru participarea în concursuri, proiecte privind obținerea burselor de stat și diferite premii; organizarea deplasărilor pentru cercetări adecvate; premiarea studenților și a îndrumătorilor științifici; premiarea organizatorilor de manifestări științifice studentești.

5. Cursul nou elaborat „Cercetarea managerială în educație fizică și sport” poate fi recomandat în calitate de disciplină fundamentală, pentru ciclul II - Master, precum și pentru facultățile de reciclare a cadrelor didactice din domeniul culturii fizice, ceea ce ar eficientiza procesul de pregătire a specialiștilor din acest domeniu.

BIBLIOGRAFIE

(în limba română)

1. Albină C. Metodologia pregătirii profesionale a antrenorilor – manageri în cadrul facultăților de educație fizică și sport. USEFS. 2014. 219p.
2. Ambrosi N. Budevici-Puiu A. Epistemologia și metodologia cercetării în educația fizică. Valinex, 2015.-301p.
3. Baci S. Teoria și metodologia managementului calității în învățământul superior. Teză de doctor habilitat în pedagogie, Chișinău, IȘE, 2013. 315p.
4. Braniște Gh., „Formarea competențelor de proiectare didactică la studenții facultăților de educație fizică și sport”. Teză de doctor în științe pedagogice, Chișinău, USEFS, 2015. 150 p
5. Brătianu C. Managementul cercetării științifice universitare, ed. Economică, București, 2007. P 24-25.
6. Budevici A. Chepteni V. Metodologia cercetării manageriale. Chișinău: Valinex, 2007, p. 25.
7. Budevici A. Probleme actuale privind perfecționarea sistemului de învățământ în domeniul culturii fizice. Chișinău :1993, p.125-127
8. Budevici-Puiu L., Manolachi V. Management și legislație în educație fizică și sport. Curs universitar. Ediția a II-a, USEFS, 2016. -283p.
9. Calugher V., Budevici-Puiu L. Responsabilitatea managerului în elaborarea și implementarea unei gândiri strategice ca element definitiv în dezvoltarea entității sportive. În: Teoria și arta educației fizice în școală, nr. 4, Chișinău, 2012, p. 5-10.
10. Carp I. Pregătirea specialiștilor în domeniul culturii fizice pentru activitatea de cercetare științifică. Chișinău: Valinex, 2003, p. 88.
11. Ciorbă C. Noul tip de specialist în domeniul culturii fizice și sportului // Fascicula XV, Educație Fizică și Management Sportiv, 2000.- P. 27 – 30.
12. Dandara O., Învățarea academică independentă, modalitate de formare a competențelor profesionale. În: Studia Universitatis. Revistă Științifică. Seria Științe ale Educației. Chișinău: CEP USM, 2009, nr. 5, p. 30-33.
13. Dorgan V., Calugher V. Tendințele și politicile de modernizare a învățământului superior de cultură fizică din Republica Moldova. În: Probleme actuale privind perfecționarea sistemului de învățământ în domeniul culturii fizice: materialele conf. șt. intern. consacrate Zilei Mondiale a Calității. Chișinău: USEFS, 2014, p.7-12.
14. Dragnea C.A., Mate-Teodorescu S. Teoria Sportului. București: FEST, 2002. 610 p.
15. Duca, Gh. (2011), Știința și inovarea, pilonii dezvoltării durabile a economiei, Editura Akademos, nr.4, pp. 4-6.

16. Gagea A. Metodologia cercetării științifice în educație fizică și sport. București: Fundația România de Mâine, 1999. 384p.
17. Grimalschi T.I. „Structura organizării activității didactice în formarea tânărului profesor-cercetător”. // Bazele dirijării procesului instructiv-educativ și de antrenament în educația fizică și sport. Culegere de lucrări metodico-științifice ale profesorilor și savanților tineri. Chișinău, 1996. p. 16 – 20.
18. Manolachi V. Managementul și dezvoltarea durabilă a sportului. USEFS, 2016. -304p.
19. Nicolescu O., Verboncu I. Management. – București: Economică, 1996. – P. 17.
20. Volcu G. Budevici A. Studiu privind activitatea de cercetare științifică a viitorilor antrenori – manageri. Materialele conferinței științifice internaționale a doctoranzilor. Cultura fizică: probleme științifice ale învățământului și sportului. Ediția a VII-A, Chișinău: Editura USEFS, 2012. ISBN 978-9975-4425-0-3.
21. Volcu G. Pregătirea antrenorilor pentru activitatea de cercetare managerială. Articol științific în Evoluția științei managementului culturii fizice în Republica Moldova, coordonatori: Ambrosi N., Budevici A., Ed. Valinex, Chișinău, 2012, pag. 349. p. 344.
22. Volcu G. Rolul cunoștințelor în activitatea de cercetare științifică managerială. Revista teoretico-științifică „Știința culturii fizice” Nr.17/1 Chișinău: Editura USEFS, 2014. ISSN 1857-4114, p. 90
23. Volcu G. Studiul comparativ privind activitatea de cercetare managerială a antrenorilor – manageri. Conferința Științifică Internațională, „Cultura fizică și sportul într-o societate bazată pe cunoaștere” Chișinău, 6-7 noiembrie 2015 ISBN 978-9975-131-21-6, USEFS 2015-540 p., 516-521p.

În limba rusă

24. Абдулина О.А. Общепедагогическая подготовка учителя в системе высшего педагогического образования: Для пед. спец. высш. учебн. заведений. – 2-е изд., перераб. и доп. – М.: Просвещение, 1990. –141 с.
25. Бабанский Ю.К., Слестелин В.А., Сорокин Н.А. и др. Педагогика: Учеб. пособ. для студентов пед. ин-тов / Под редакцией Ю.К. Бабанского. - 2-е изд., доп. и перераб. - М.: Просвещение, 1988. - 479 с.
26. Данаил С. Современные проблемы физкультурного образования в контексте разработок теории деятельности и личности. В: *Știința Culturii Fizice*. INEFS, 2006, nr.4, c.79-89/
27. Демченко П.П., «Математико-аналитические методы в структуре педагогических исследований физической культуры», Кишинёв, 2009. -518с.
28. Деркач А.А., Исаев А.А. Педагогическое мастерство тренера /Предисл.

ADNOTARE

Volcu Gheorghe: Pregătirea antrenorilor-manageri pentru activitatea de cercetare managerială, teză de doctor în științe pedagogice, Chișinău 2017

Structura tezei include: adnotare (în limbile română, engleză, rusă), introducere, trei capitole, concluzii generale și recomandări, bibliografie din 211 titluri, 16 anexe, 124 de pagini text de bază, 11 tabele, 58 de figuri și lista abrevierilor.

Publicații la tema tezei: 8 lucrări științifice.

Cuvinte-cheie: cercetare, cercetare managerială, strategii didactice, formare a competențelor, pregătire pentru cercetare științifică.

Domeniul de studiu - pedagogie.

Scopul cercetării constă în argumentarea științifică a formării competențelor de cercetare managerială a viitorilor antrenori și eficientizarea pregătirii acestora în procesul educațional.

Obiectivele cercetării: 1. Fundamentarea teoretică și practică a problemei privind pregătirea științifică și profesional - pedagogică a antrenorilor-manageri. 2. Dezvăluirea rolului pregătirii științifice și profesional-pedagogice a viitorilor antrenori - manageri în contextul conținuturilor manageriale și de cercetare științifică. 3. Fundamentarea metodologică a necesității pregătirii pentru activitatea de cercetare managerială a antrenorilor-manageri. 4. Elaborarea demersului experimental al structurii și conținutului formării competențelor de cercetare managerială și al profilului managerial al antrenorilor în cadrul cursului „Cercetarea managerială în educația fizică și sport”. 5. Argumentarea experimentală a eficienței cursului „Cercetarea managerială în educația fizică și sport” și valorificarea acestuia în structura și conținutul metodologiei de formare a competențelor specifice de cercetare managerială a antrenorilor (ciclul II).

Noutatea și originalitatea științifică constă în elaborarea și argumentarea metodologiei de formare și aplicare a competențelor de cercetare managerială a viitorilor antrenori-manageri în cadrul cursului „Cercetarea managerială în educație fizică și sport”. S-a stabilit eficiența noului curs, s-a elaborat profilul managerial al viitorului antrenor-manager, a fost elaborat și aprobat cadrul normativ intern cu privire la înființarea și implementarea incubatorului inovativ și educațional studentesc „Club al cunoștințelor și ideilor” la nivel universitar.

Problema științifică importantă soluționată în domeniu constă în abordarea interpretativă a competențelor de cercetare managerială a viitorilor antrenori-manageri prin dobândirea de aptitudini individuale și de dezvoltare a abilităților și cunoștințelor de specialitate acumulate în cadrul cursului „Cercetarea managerială în educația fizică și sport”, fapt care a contribuit la eficientizarea procesului respectiv și a racordării acestuia la cerințele europene în domeniu.

Importanța teoretică a cercetării este determinarea noțiunii de pregătire a antrenorilor-manageri, elaborarea metodologiei de dezvoltare/formare a competențelor de cercetare managerială, stabilirea funcțiilor manageriale în contextul educației fizice și sportului; configurarea Profilului managerial al antrenorului-manager.

Valoarea aplicativă a lucrării constă în posibilitatea utilizării programei experimentale și a metodologiei centrate pe dezvoltarea competențelor de cercetare managerială a antrenorilor-manageri și aplicarea acestora în practică. Rezultatele obținute vin să completeze datele teoretice și practice din domeniul activității de cercetare, în vederea formării unui specialist în domeniu creativ, inovator, deschis spre o dezvoltare profesională continuă.

Implementarea rezultatelor: Rezultatele cercetării au fost implementate în cadrul procesului instructiv la Universitatea de Stat de Educație Fizică și Sport în pregătirea specialiștilor de calificare înaltă în domeniul educației fizice și sportului.

Аннотация

Волку Георге: Подготовка тренеров-менеджеров для научной деятельности в области менеджмента, диссертация доктора педагогических наук. Кишинев, 2017.

Структура диссертации: аннотация (на румынском, английском и русском языках); введение; три главы; выводы и рекомендации, библиография из 211 наименований; 16 приложений; 124 страниц основного текста; 11 таблиц; 58 рисунка и список сокращений.

Научные публикации. Результаты исследования отражены в 8 научных статьях.

Ключевые слова: исследование; исследования в области менеджмента; дидактические стратегии; формирование навыков, подготовка к проведению научных исследований.

Область исследования - педагогика.

Цель исследования состоит в научно обосновании процесса формирования навыков по научно-исследовательской деятельности в области менеджмента у будущих тренеров, а также повышении эффективности их подготовки в рамках воспитательного процесса.

Задачи исследования: 1. Теоретическое обоснование и практический подход к решению задач научной и профессиональной подготовки тренеров-менеджеров. 2. Обоснование роли научной и профессионально-педагогической подготовки будущих тренеров-менеджеров для проведения научных исследований в области менеджмента.

3. Методологическое обоснование необходимости подготовки тренеров-менеджеров к проведению научных исследований в области менеджмента.

4. Создание экспериментальной модели структуры и содержания для формирования навыков при проведении научных исследований в области менеджмента, менеджерского профиля тренеров в рамках курса: «Менеджерское исследование в области физической культуры и спорта». 5. Экспериментальное обоснование эффективности курса «Менеджерское исследование в области физической культуры и спорта» и его использование в структуре и содержании методологии формирования у тренеров специфических компетенций по исследовательской деятельности (на втором цикле высшего образования).

Новизна и научная оригинальность работы состоит в том, что впервые была разработана и научно обоснована методика формирования и применения навыков менеджерского исследования будущими тренерами-менеджерами в рамках курса «Менеджерское исследование в области физической культуры и спорта». Определена эффективность нового курса и определен менеджерский профиль будущих тренеров-менеджеров. Также, разработаны и утверждены нормативные акты по созданию и внедрению студенческой инновационной лаборатории «Клуб полезных знаний и идей» на уровне высшего образования.

Научная проблема высокой значимости, решаемая в исследовании состоит в интерпретирующем подходе формирования компетенций по исследовательской деятельности в области менеджмента у будущих тренеров-менеджеров путём развития индивидуальных способностей и приобретения профессиональных знаний и навыков в процессе изучения курса «Менеджерское исследование в области физической культуры и спорта», что способствовало повышению эффективности данного процесса и его приведение в соответствие с европейскими требованиями.

Теоретическая значимость исследования состоит в: определении понятия подготовки тренеров-менеджеров; в разработке методологии развития/формирования компетенций по исследовательской деятельности в области менеджмента; в определении управленческих функций в области физической культуры и спорта; в определении управленческого профиля тренера-менеджера.

Практическая значимость работы состоит в возможности применения тренерами-менеджерами экспериментальной программы и методологии, направленной на формирование навыков по научным исследованиям в области менеджмента и их внедрение в практику. Полученные результаты исследования призваны дополнить теоретические и практические данные по исследовательской деятельности, направленной на подготовку инициативного и творческого специалиста, готового к непрерывному повышению своего профессионального уровня.

ANNOTATION

Volcu Gheorghe: The manager coaches's preparedness for the managerial research activity, the thesis of the doctor of pedagogical sciences, Chisinau, 2017.

The structure of the thesis includes: annotation (Romanian, English and Russian), introduction, three chapters, general conclusions and recommendations, bibliography from 211 titles, 16 annexes, 124 pages of the main text, 11 tables, 58 figures, a list of abbreviations.

Publications on the thesis's theme: Research results are reflected in eight scientific works

Keywords: research, managerial research, didactic strategies, formation of competences, scientific research preparation.

Field of study - pedagogy.

The research purpose is the scientific argumentation of the formation process of the managerial research competences of future coaches and the effectiveness of their training within the educational process.

Research objectives: 1. Theoretical and practical approach of the scientific, professional and pedagogical preparedness of manager coaches. 2. Disclosure of the role of the scientific, professional and pedagogical level of future manager coaches in the context of the managerial and scientific research contents. 3. The methodological substantiation of the need of preparedness for the managerial research activity of manager-coaches. 4. Development of the experimental approach of structure and content of managerial research competences formation of coaches' managerial profile and the efficiency of didactic contents of the course "Managerial research in physical education and sport". 5. Experimental argumentation of the course effectiveness "Managerial research in physical education and sport" and its use in the structure and content of the training methodology of the specific managerial research competences of coaches (Cycle II).

Scientific novelty is that it was developed and reasoned the methodology of formation and application of the managerial research skills of future manager coaches within the process of study during the course "Managerial research in physical education and sport". It has been established the effectiveness of the new course, was developed the managerial profile of the future manager coach, was developed and approved the internal normative framework regarding the establishment and implementation of students' educational and innovational incubator "The Club of Knowledge and Ideas" at the university level.

The research scientific issue of major importance is the interpretive approach of the managerial research competences of the future manager-coaches by acquiring individual skills and developing specialized skills and knowledge acquired within the course "Managerial research in physical education and sport", which has contributed to the efficiency of the process and its connection to the European requirements in the field.

The theoretical importance of the research is to determinate the notion of the manager-coaches preparedness, elaboration of the methodology for the development/formation of the managerial research competences, the establishment of managerial functions in the context of physical education and sport; Configuring the Managerial Profile of the manager-coach.

The applicative value of the work lies in the possibility of using the experimental curriculum and the methodology focused on managerial research competences development of future manager coaches and their application in practice. The obtained results will complete the theoretical and practical data in the domain of research in order to form a creative, innovative and open to continuous professional development in the field.

Implementation results. The research results are implemented within the educational process of the State University of Physical Education and Sport and consist of the effectiveness of the professional forming process of master degree students within the course "Managerial research in physical education and sport".

VOLCU GHEORGHE

**PREGĂTIREA ANTRENORILOR-MANAGERI PENTRU
ACTIVITATEA DE CERCETARE MANAGERIALĂ**

Specialitatea: 533.04 – Educație fizică, sport, kinetoterapie și recreație

Autoreferatul tezei de doctor în științe pedagogice

Aprobat spre tipar 9.06.2017

Hârtie ofset. Tipar ofset

Coli de tipar 2,0

Formatul hârtiei 60×84 1/16

Tirajul 30 ex.

Comanda

**Universitatea de Stat de Educație Fizică și Sport
MD-2024, Republica Moldova, Chișinău, str. A. Doga, 22**